

СТ А Н О В И Щ Е

От:

проф. Людмил Христов – Директор на Радио-телевизионен център в НБУ, член на научно жури, назначено със заповед на Ректора на НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“ - № 252/29.06.2020 г., по процедура за придобиване на научната и образователна степен „ДОКТОР“ по професионално направление 8.4 „Театрално и филмово изкуство“ , научна специалност 05.08.03 – Кинознание, киноизкуство и телевизия.

Относно: дисертационния труд:

„ДОКУМЕНТАЛНОТО КИНО В ДИГИТАЛНАТА ЕПОХА“

Докторант: Светла Руменова Нейкова

Научен ръководител: Проф. д-р Теодор Янев

Представеният ми за преглед и оценка дисертационен труд във формално отношение се състои от увод, три глави, заключение, приноси, библиография и приложения, линкове към интернет съдържание и др., разположени върху 146 стандартни страници.

Отличната структура на изследването обезпечава изчерпателно и прецизно подреждане на изследователския текст.

Основен предмет на изследването са промените, които настъпват в създаването на документалния филм с навлизането на дигитализацията и развитието на технологичните процеси в съвременната епоха. На пръв поглед, тези промени се отнасят главно до промяна на формалната страна на продукта, до промени във визията, до облекчения начин на снимане, до редуциране на членовете на екипа – в крайна сметка до размера на бюджета на филма. Всъщност, авторката аргументира и доказва тезата за дълбоката връзка между форма и съдържание, а именно – основните теми в анализирания от нея документални филми са свързани с промяната в комуникацията, промяната в обществените отношения във виртуална среда. А ако отидем още по-нататък, ще видим какви личностни проблеми настъпват вследствие на изолацията и общуване изключително и само в интернет пространството (очевидно, текстът е писан преди „епохата“ COVID 19). Още в началото на своето изложение следва да отбележа, че едно от достойнствата на изследването е коректното представяне на развитието и усъвършенстването на технологичните процеси и последващия резултат с неговите позитивни и негативни аспекти, а именно – „Дигиталната епоха улесни неимоверно

процеса на правене на документални филми - това на практика е достъпно за всеки, тоест произвеждат се повече филми, което води до по-голяма конкуренция, насищане на пазара, по-големи изисквания към художественото съдържание, но и до повече пазари, по-евтин процес и по-неограничени възможности.“

В изложението на Светла Нейкова присъства тема и коментар, вследствие на които са направени и съответните изводи за достъпността, за „лесното“ правене на документално кино. Дори това, че небрежността, несръчните движения, композиция, експозиция, фокусиране и прекомпозиране в кадър се превръщат в стил, в почерк и белег за реализъм, както и че „...оператор може да е всеки...“ и тъй като в моята работа като филмов оператор съм се стремял винаги към „съвършеният кадър“ споделям заключението на докторантката, че „... операторите, които идват от школата на снимането на кино лента, са изключително прецизни в подготовката преди самото снимане и рядко си позволяват небрежни и случайни кадри...“.

Преди „дигиталната епоха“ стремежът на филмовите оператори беше да „измъкнат“ в максимална степен всичко от възможностите на оптичните носители, да направят „брилянтно“ изображение, докато сега, невероятните възможности на съвременната дигитална техника, както и почти безкрайните възможности на постпродукционните процеси правят грешките трудно достижими. А, често, се опитваме да „развалим“ изображението, да разбалансираме цветовете, яркостта, контраста, само и само да направим картината „човешка“, а не CGI.

Светла Нейкова прави съдържателен анализ на избрани документални филми, които представят еволюцията в развитието на документалното кино в дигиталната ера. Видно е огромното нарастване на възможностите на съвременната снимачна техника и независимо от носталгията ми по аналоговата епоха (само по отношение на филмопроизводството и моето участие в него), трябва да съм луд, за да не призная и да се възползвам от качествата на съвременните цифрови технологии. Разбира се, напълно споделям казаното от Светла на стр.22 „...Но в момента технологията се развива с толкова бързи темпове, че авторите не могат да овладеят новите изразни средства. И на практика вместо да ги освободи от ограничения, технологията заплашва да ги постави в едно непрестанно преследване на технически новости, които не са осмислени естетически.“

Поради ограничения обем на моето изложение обобщено и накратко ще открия достойнствата на труда и оттам очевидните и безспорни качества на докторантката Светла Нейкова, а именно:

- Научно – обоснована и солидно аргументирана теза.
- Коректно въведен и използван понятиен апарат.
- Солидно количество и качество на използвани и цитирани източници по темата.
- Добре подбран и задълбочено изследван емпиричен материал.
- Верни изводи и заключения.
- Добър стил на изложението.

Една незначителна забележка - откривам на стр. 42, където е казано, че телевизията навлиза в ежедневието през 20-30 – те години на 20 век, всъщност, доколкото си спомням първото организирано предаване се осъществява през 1929 в

Германия, а първите програми стартират във Великобритания, Франция, Германия около средата на 30-те год. Във формално отношение има известно несъответствие между странирането в съдържанието и основния текст. Тези дребни бележки не се отразяват по никакъв начин на сериозните достойнства на текста!

Не бива да остане без отлична оценка и качествено научно ръководство осъществено от проф. д-р Теодор Янев, който в това си задължение носи солидарна отговорност за текста.

Приемам напълно така описаните от г-жа Нейкова научни приноси, като си позволявам да отбележа, че винаги изпитвам известни притеснения, когато прочета, че нещо е изследвано за първи път в България, независимо от това, дали е така или не.

Приемам и оценявам високо приложението автореферат, в който обобщено и синтезирано е събрано всичко най-съществено по темата и то в 18 стр.

Приложената автобиография ме впечатли с многостранната дейност на докторантката, като приветствам съчетаването на практическата с преподавателската и дейност. Уверен съм, че текстът би послужил като учебно помагало за всички студенти, които изучават кино, телевизия, сценични изкуства, сценографи и др.

Накрая, напълно убедено считам, че дисертационният труд на Светла Нейкова „ДОКУМЕНТАЛНОТО КИНО В ДИГИТАЛНАТА ЕПОХА“ е собствена разработка на актуална тема с оригинални научни и практико-приложни приноси и това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да подкрепят кандидатурата и за придобиване на научната и образователна степен „ДОКТОР“, като тази си оценка ще потвърдя с позитивен вот по време на заключителното заседание на научното жури по конкурса.

Проф. Людмил Христов

София, 26.08.2020 г.